

**Wymagania edukacyjne śródroczne i roczne z języka polskiego
do programu pt. „Między nami” autorstwa J. Piasta-Siechowicz, A. Łuczak, A. Murdzek, E. Prylińska
w klasie 7**

	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe -liryka i gatunki mieszane	Uczeń: - zna treść tekstów obowiązkowych, -relacjonuje treść wiersza - określa rodzaj literacki utworu -wskazuje podmiot liryczny - wskazuje adresata lirycznego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>renesans,</i>	Uczeń: - zna treść i problematykę tekstów obowiązkowych, -wypowiada się na temat podmiotu lirycznego -nazywa uczucia podmiotu lirycznego - wskazuje i wypowiada się na temat adresata lirycznego - wskazuje	Uczeń: - interpretuje znaczenie wiersza - wyjaśnia sens puenty utworu - wskazuje kontekst biograficzny utworu - określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu - omawia język wiersza - wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków	Uczeń: - wypowiada się na temat utworu, - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego, interpretuje jego postawę, hierarchię wartości, przedstawia jego punkt widzenia, sposób postrzegania świata i wartości - wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny” - określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami	Uczeń: - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i dotyczące jego problematyki - wskazuje konteksty i nawiązania - podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia - opracowuje mapę myśli dotyczącą omawianego tematu - tworzy samodzielną wypowiedź pisemną na tematy powiązane z utworem - omawia wybrane teksty kultury

	<p><i>humanizm, fraszka, apostrofa, archaizm, hierarchia wartości, neologizm, wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna, sonet, personifikacja, puenta, paradoks, ironia, rym, powtórzenie, pieśń, pytanie retoryczne, satyra, romantyzm, pozytywizm, emigracja, ballada</i></p> <p>-wskazuje archaizmy w utworach</p> <p>- zna najważniejsze fakty z życia J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza</p>	<p>apostrofę i wyjaśnia jej funkcję</p> <p>- dokonuje podziału wiersza na części tematyczne</p> <p>- wskazuje i podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu</p> <p>- przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów występujących w utworze</p> <p>- wskazuje cechy wiersza wolnego</p> <p>- ustala przynależność gatunkową wiersza</p> <p>-charakteryzuje twórczość J. Kochanowskiego A. Mickiewicza,</p>	<p>frazeologicznych</p> <p>- interpretuje tytuł</p> <p>- omawia funkcję neologizmów w wierszu</p> <p>- omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza</p> <p>- wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworów J. Kochanowskiego i A. Mickiewicza</p>	<p>jest on budowany</p> <p>- interpretuje puentę, przesłanie utworu</p> <p>- podejmuje dyskusję dotyczącą utworu</p> <p>- omawia renesansowy charakter fraszek</p> <p>- omawia związek pomiędzy twórczością autorów (J. Kochanowski, I. Krasicki, A. Mickiewicz, J. Słowacki) a problemami epoki</p>	
Kształcenie	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>literackie i kulturowe</p> <p>-proza</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna treść tekstów obowiązkowych, - określa rodzaj literacki utworu - określa przynależność utworu/ fragmentów utworu do rodzaju literackiego - podaje nazwę rodzaju narracji - relacjonuje treść utworu/fragmentu utworu - wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powieść, powieść kryminalna, nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol, wyraz potoczny,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zna treść i problematykę tekstów obowiązkowych, - wskazuje cechy gatunkowe utworu - zapisuje wydarzenia w punktach - wypowiada się na temat narracji w utworze - omawia świat przedstawiony w utworze - opisuje czas i miejsce akcji - charakteryzuje głównego bohatera utworu/ bohaterów występujących w danym fragmencie utworu - określa typ narracji występującej w danym fragmencie - wskazuje archaizmy i wyjaśnia ich 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy decydujące o przynależności gatunkowej utworu - opisuje wewnętrzną przemianę bohatera - omawia relacje panujące między bohaterami - omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera - interpretuje postępowanie bohaterów - omawia funkcję narracji pierwszoosobowej - omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach - interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> - podejmuje dyskusję na główne tematy dotyczące utworu - formułuje i wyjaśnia przesłanie utworu - analizuje sposób przedstawienia bohaterów - interpretuje słowa bohaterów - rozumie i omawia elementy symboliczne utworu - wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu - omawia związek pomiędzy twórczością H. Sienkiewicza a problemami epoki 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą tematów, motywów zawartych w utworze - podejmuje dyskusję na tematy związane z utworem i odnosi ją do wybranych tekstów kultury - omawia kontekst historyczny utworu -referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu
---	--	--	--	--	---

	<i>kompozycja,</i> <i>przypowieść,</i> <i>carpe diem,</i> <i>sentencja, powieść</i> <i>historyczna,</i> <i>archaizm</i> - zna najważniejsze fakty z życia H. Sienkiewicza	znaczenie -charakteryzuje twórczość H. Sienkiewicza	- omawia funkcje archaizmów w utworze - wykorzystuje kontekst biograficzny do analizy utworów H. Sienkiewicza		
--	--	--	--	--	--

<p>Kształcenie literackie i kulturowe</p> <p>-dramat i spektakl teatralny</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego - relacjonuje treść dramatu - wskazuje cechy dramatu - określa czas i miejsce akcji - dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych - omawia specyfikę teatru starożytnej Grecji - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przedstawienie realistyczne, komedia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny,</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy gatunkowe tragedii - dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych - charakteryzuje bohaterów utworu - wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu - zapisuje w punktach historię przedstawioną w utworze - wskazuje sceny komiczne i tragiczne - podaje przykłady różnych rodzajów komizmu - wskazuje zmiany, jakie zaszły w rozwoju teatru - rozpoznaje elementy języka teatru w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje tytuł dramatu - wyjaśnia sens motto - opisuje nastrój dramatu - wskazuje cechy romantycznego dramatu - określa funkcję świata fantastycznego w utworze - opisuje bohatera, jego ewolucję, decyzje itp. - wskazuje cechy teatru antycznego - określa funkcję ironii w dramacie - omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem - wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów - omawia specyfikę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega tragizm bohatera - wyjaśnia znaczenia symboliczne zawarte w utworze - interpretuje wybrane przedstawienie teatralne - analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie - analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie - wypowiada się na temat prawd moralnych przedstawionych w utworze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje wskazany plakat teatralny - formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice, moralności itp. - omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie - wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego - pisze recenzję przedstawienia teatralnego - podaje przykłady przedstawienia motywów zawartych w utworze w innych tekstach kultury - wybiera dwie adaptacje dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej
---	---	--	--	---	--

	<i>akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto, dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna</i>	przedstawieniu - omawia specyfikę teatru elżbietańskiego	teatru współczesnego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przedstawienie awangardowe, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny</i>		
Pisanie form wypowiedzi - rozprawka	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty, akapit</i> - referuje trzy możliwe schematy pisania rozprawki - przedstawia	Uczeń: - formułuje argumenty do podanego zagadnienia - tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji - porządkuje	Uczeń: - formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy - koryguje dane wypracowanie - formułuje wstęp do wypracowania - tworzy	Uczeń: - pisze rozprawkę, w której zawarta została właściwa teza bądź hipoteza - argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna - przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu,	Uczeń: bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym redaguje tekst podanej formy wypowiedzi

	<p>elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu - wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi - organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę 	<p>podaną wypowiedź</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu - tworzy wewnątrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności 	<p>wewnątrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie</p>	<p>ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy wewnątrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	
<p>Kształcenie językowe: recenzja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy, z których składa się recenzja • odróżnić recenzję od sprawozdania • podjąć próbę napisania 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan recenzji • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyselekcjonować niezbędne informacje przydatne do sporządzenia pełnej dwuczęściowej recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić poszczególne elementy dzieła • stworzyć obszerną i wyczerpującą recenzję wybranego filmu 	<p>bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym potrafi zredagować tekst podanej formy wypowiedzi</p>
<p>Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - przemówienie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy różnych rodzajów przemówień • wymienić 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić elementy, z których powinno się składać dobrze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyliczyć strategie zdobycia przychylności słuchaczy, sposoby 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować przykładowe przemówienia pod kątem tematu i stosowanych strategii 	<p>bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym potrafi zredagować tekst podanej formy wypowiedzi</p>

	<p>elementy niezbędne do przygotowania przemówienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć próbę napisania 	<p>skomponowane przemówienie</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotować plan przemówienia • zredagować podaną formę wypowiedzi 	<p>prezentacji argumentów i formułowania zakończenia przemówienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wygłosić przemówienie 	<p>oraz sugestywnie wygłosić przemówienie</p>
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- charakterystyka</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> - wskazuje elementy składające się na charakterystykę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
<p>Pisanie form wypowiedzi</p> <p>- opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych,</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podział obrazu na części tematyczne - wskazuje głównych bohaterów obrazu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji - redaguje opis sytuacji na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji - redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje obraz z innymi tekstami kultury - omawia wybrany obraz impresjonistyczny

	<p><i>opis dzieła sztuki</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki - podaje nazwy barw użytych przez malarza - opisuje, co zostało przedstawione na obrazie - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm, źródło światła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje postacie przedstawione na obrazie i ich emocje - wypowiada się na temat strojów bohaterów - omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach 	<p>podstawie podanego planu</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia kolorystykę dzieła - przedstawia na podstawie wybranych źródeł cechy impresjonizmu - odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów występujących na obrazach - interpretuje gesty bohaterów obrazu - omawia rolę światła na obrazie 	<p>oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyraża swoją opinię na temat obrazu - wskazuje cechy impresjonizmu na obrazie - wnikliwie przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy arcyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość - omawia konteksty (biblijny, mitologiczny itp.) - interpretuje wymowę dzieła 	
<p>Formy wypowiedzi</p> <p>- dyskusja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskusja, stanowisko (teza), argument, kontrargument,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty - wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwytły 	<ul style="list-style-type: none"> - formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy - dyskutuje z zachowaniem zasad kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - bierze udział w debacie - wyjaśnia swoje stanowisko i uzasadnia je 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi sugestywnie przekonać uczestników do swojego stanowiska

	<p><i>sofizmat</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cele podjęcia dyskusji - wymienia cechy dobrego dyskutanta 				
<p>Nauka o języku</p> <p>- fonetyka</p> <p>- akcent</p> <p>wyrazowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera, upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa funkcję głoski <i>i</i> w podanych wyrazach - zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią - na ogół poprawnie wymawia wyrazy - wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach - wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście - poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> - dokonuje poprawnego podziału wyrazu - poprawnie wymawia wyrazy - wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe - wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych - wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca 	<ul style="list-style-type: none"> - koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę - stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca 	<ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo stosuje akcent wyrazowy i zdaniowy w wypowiedziach ustnych i pisemnych

	<p><i>spółgłoskowej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje podziału wyrazu na głoski - wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski - wskazuje spółgłoski powodujące upodobnienia - przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego 	<p>akcentuje przeczytane wyrazy</p>			
<p>Nauka o języku – - części mowy, czasownik</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czasownik osobowy,</i> <i>czasownik nieosobowy,</i> <i>czasowniki dokonane,</i> <i>czasowniki niedokonane</i> - wymienia, przez co odmienia się 	<ul style="list-style-type: none"> - określa formy gramatyczne czasownika - uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na -no, -to - przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> - modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu - sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym - odmienia czasowniki kłopotliwe

	<p>czasownik - odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych</p>				
<p>Nauka o języku - strona czynna i bierna czasownika</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni</i> - przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika</p>	<p>- przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie - odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich - wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności</p>	<p>- wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej - odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte</p>	<p>- używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym</p>	<p>- w sposób celowy stosuje stronę bierną i czynną w wypowiedziach ustnych i pisemnych</p>

<p>Nauka o języku</p> <p>- imiesłowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia klasyfikację imiesłów - wskazuje imiesłowy w tekście - wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy imiesłowy od podanych czasowników - odmienia imiesłowy przymiotnikowe - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami - tworzy imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami - przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi - zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłów - redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłów - redaguje tekst z użyciem imiesłów z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - w sposób celowy i bezbłędny stosuje imiesłowy w wypowiedziach ustnych i pisemnych
<p>Nauka o języku- zdania</p> <p>- zdania złożone</p> <p>- rodzaje zdań złożonych</p> <p>współrzędnie i podrzędnie</p> <p>- zasady interpunkcyjne w zdaniach złożonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zdania złożone - wymienia rodzaje zdań złożonych - odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie - wskazuje spójniki, przed którymi należy 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane zdania podrzednego - podaje nazwy rodzajów zdań złożonych - wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy -przyporządkowuje 	<ul style="list-style-type: none"> - przyporządkowuje wykresy do zdań - sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie -formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach 	<ul style="list-style-type: none"> - sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych - przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach 	<ul style="list-style-type: none"> - w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i bezbłędnie stosuje różne rodzaje wypowiedzeń

	<p>postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie</p> <p>-wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych</p>	<p>zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu</p> <p>- wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania</p> <p>- wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i formułuje do nich pytania</p> <p>- wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków</p>			
<p>Nauka o języku</p> <p>- wypowiedzenie wielokrotnie złożone</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne</i></p> <p>- dokonuje podziału wypowiedzeń</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym</p> <p>- stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego</p> <p>- przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone</p>	<p>Uczeń:</p> <p>- dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu</p> <p>- koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone</p>	<p>- w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i bezbłędnie stosuje różne rodzaje wypowiedzeń</p>

	wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe				
Nauka o języku - mowa niezależna i zależna	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna</i> - wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	Uczeń: - w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną - zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej - przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję	Uczeń: - redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej	Uczeń: - przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie	- w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i bezbłędnie stosuje mowę zależną i niezależną
Nauka o języku - słowotwórstwo, wyrazy pochodne, rodziny wyrazów, przedrostki i przyrostki, skrótowce i skróty, wyrazy złożone	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, kategoria słowotwórcza,</i>	- wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych - tworzy przymiotniki od rzeczowników - przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej - wskazuje wyrazy należące do jednej	- wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny - wskazuje formant w wyrazie pochodnym - tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków - tworzy stopień	- dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów - tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych - sporządza wykresy rodziny wyrazów - tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki	- w wypowiedziach ustnych i pisemnych celowo i bezbłędnie wykorzystuje wiedzę słowotwórczą

	<p><i>czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, skrótowiec, skrót, wyraz złożony, złożenie, zrost</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia kategorie słowotwórcze - wskazuje cechy decydujące o pisowni przedrostków z-, s- - wymienia rodzaje skrótowców - przedstawia zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach - wymienia zasady stosowania 	<p>rodziny</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych - zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki - zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki - odnajduje skrótowce w tekście - wyjaśnia znaczenie skrótowców i skrótów - objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych - odróżnia zrosty od złożzeń 	<p>wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków</p> <ul style="list-style-type: none"> - podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów - w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki - poprawnie stosuje skrótowce w zdaniu - poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażen - tworzy poprawne przymiotniki złożone 	<ul style="list-style-type: none"> - zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami - używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście 	
--	---	---	---	---	--

	skróconego zapisu - referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy				
--	--	--	--	--	--

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.